

ФОП ЛУНЯЧЕК ВАДИМ ЕДУАРДОВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєкту

«Professional Development»



Вадим ЛУНЯЧЕК

01.07. 2026

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти
«ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ»: ПРАВА,
ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ»

Харків – 2026

© Бровдій А.М., 2026

Розробники: Бровдій А.М., кандидат юридичних наук, доцент.

Напрямок підвищення кваліфікації: загальні та професійні компетентності, визначені у затверджених державних стандартах, що пов'язані із питаннями забезпечення формування академічної доброчесності учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) та закладах дошкільної освіти (ЗДО).

Розроблено з врахуванням типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 905); Типова програма підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.09.2022 №817); Типова програма підвищення кваліфікації педагогів і керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти зі створення безпечного і здорового освітнього середовища в закладі освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 18.12.2024 №1759); а також відповідно до професійного стандарту «Керівник закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти», зокрема щодо визначених у них загальних і професійних компетентностей.

Термін дії програми: з 01.07.2026 р. до 01.07.2031 р.

Рецензенти:

1. Сорочан Тамара, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти дорослих і цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти» напн України.

2. Ткачова Наталія, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства ННІ «Академія вчительства» ХНУ імені В. Н. Каразіна.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. З прийняттям Закону України «Про академічну доброчесність» розпочався новий етап розвитку освіти в Україні, що характеризується впровадженням системних змін, у забезпеченні ведення якісної освітньої та наукової діяльності, здобування якісної освіти, формування поваги до честі та гідності людини. Законом проголошено базові цінності та визначено основні правила і цінності академічної доброчесності правові та організаційні механізми її формування та забезпечення, основні ознаки і види порушень академічної доброчесності та заходи реагування на такі порушення.

Новий підхід у забезпеченні формування академічної доброчесності в закладах освіти створює необхідність формування у педагогічних працівників закладів освіти відповідних компетентностей, що забезпечуватимуть можливість забезпечення академічної доброчесності в закладах освіти з метою підвищення якості надання освітніх послуг та формування ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Усі заклади освіти, зокрема ЗЗСО та ЗДО зобов'язані мати систему забезпечення якості освіти, що визначається внутрішніми актами, які відповідають принципам, цінностям і правилам академічної доброчесності, визначеним новим законодавством, яке містить нові підходи до забезпечення якості освітньої діяльності, складовою якої є забезпечення академічної доброчесності. З урахуванням вказаного необхідно забезпечити належний рівень готовності учасників освітнього процесу до формування нової системи забезпечення якості освітньої діяльності, створення локальних актів та утвердження принципів академічної доброчесності в закладі освіти.

У зв'язку з цим виникає потреба у цілеспрямованому підвищенні кваліфікації педагогічних працівників ЗЗСО та ЗДО, спрямованому на розвиток компетентностей для забезпечення цього процесу.

Запропонована програма підвищення кваліфікації є актуальною, оскільки враховує сучасні вимоги забезпечення формування принципів академічної доброчесності в закладах освіти в процесі проведення академічної діяльності усіма учасниками освітнього процесу. Отримані компетентності забезпечать готовність працівників ЗЗСО та ЗДО до створення нетолерантного до порушень академічної доброчесності освітнього середовища, розробки локальних актів, передбачених новим законодавством, необхідних для ефективного функціонування закладів освіти в умовах освітніх змін, а також розуміння видів порушень у цій сфері та процедур реагування на них.

Цільова група: керівники, заступники керівників, вчителі ЗЗСО та вихователі ЗДО.

Обсяг (тривалість): 3 години / 0,1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: реалізація програми здійснюється з урахуванням сучасних підходів до формування академічної доброчесності в закладах освіти, відповідно до новітніх вимог законодавства України. До реалізації програми залучаються фахівці, які мають відповідну професійну підготовку та практичний досвід у нормативному забезпеченні діяльності закладів освіти.

Програма вміщує теоретичну та практичну складову, що забезпечує отримання необхідних навичок для формування системи забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти та нетолерантного до проявів недоброчесності освітнього середовища, а також розуміння новел законодавства України у цій сфері.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: формування готовності учасників освітнього процесу ЗЗСО та ЗДО до створення системи забезпечення педагогічної доброчесності в закладах освіти, розробку відповідних локальних актів, розуміння особливостей відповідальності за порушення академічної доброчесності та знання процедур реагування на такі порушення.

Завдання підвищення кваліфікації:

формування знань щодо цінностей, принципів та правил академічної доброчесності учасників освітньої діяльності та їх значення в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності учасників освітнього процесу, а також в процесі здобуття освіти;

формування у керівників та заступників керівників закладів освіти, педагогічних працівників розуміння особливостей формування системи забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти, особливостей розробки у зв'язку з цим локальних актів в закладі освіти з метою виконання вимог нового Закону України «Про академічну доброчесність»;

формування компетентностей щодо розбудови та ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в контексті створення нетолерантного ставлення до порушень академічної доброчесності в закладі освіти;

формування знань у сфері відповідальності за порушення академічної доброчесності, визначення ознак порушень академічної доброчесності та розмежування видів порушень академічної доброчесності відповідно до законодавства;

удосконалення навичок реагування на порушення академічної доброчесності та застосування санкцій за результатами притягнення винних осіб до відповідальності;

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та формування нових компетентностей керівників та заступників керівників, а також педагогічних працівників ЗЗСО:

А2.2 Здатність формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти.

А2.5 Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти.

А3.1 здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

Б1.4 Здатність формувати спільноту здобувачів освіти у якій поважають враховують права інших.

Удосконалення раніше набутих та формування нових компетентностей керівників та вихователів ЗДО:

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність);

А.4.1 Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності відповідно до державного стандарту дошкільної освіти.

Розвиток зазначених компетентностей забезпечує готовність керівників, заступників керівників закладів освіти, а також вчителів ЗЗСО та керівників і вихователів ЗДО до створення ефективної системи академічної доброчесності в та нетолерантного ставлення до порушень академічної доброчесності середовища відповідно до норм нового Закону України «Про академічну доброчесність».

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями про:

систему нормативно-правових актів, які регулюють діяльність у сфері забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти, створення долрочесного середовища, відповідальності за порушення академічної доброчесності та заходи реагування на такі порушення;

перелік локальних актів, які необхідні для забезпечення формування системи академічної доброчесності в закладі освіти;

принципи, правила, цінності формування академічної доброчесності, правові та організаційні механізми її формування та забезпечення;

основні ознаки та види порушень академічної доброчесності та заходи реагування на них.

слухачі набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

розробки локальних актів, що забезпечують формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в контексті забезпечення академічної доброчесності;

формування цілісної системи забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти, що полягає у розробці політики щодо її формування, забезпечення та популяризації, вимог до академічних творів, заходів, спрямованих на формування та утвердження академічної доброчесності, процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності та інші складові системи відповідно до законодавства;

способів реагування на порушення академічної доброчесності;

визначення які діяння учасників освітнього процесу є порушеннями академічної доброчесності, передбаченими чинним законодавством України; створення належної внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання.

Оцінювання результатів навчання в межах програми підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості компетентностей слухачів. Підтвердження результатів навчання відбувається за умови виконання тестових завдань для перевірки теоретичних знань (прохідний бал — виконання тестових завдань 70%).

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 3 години / 0,1 кредит ЄКТС.

Вартість: 200 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розвиток визначених програмою компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО, керівників та вихователів ЗДО щодо створення системи забезпечення академічної доброчесності визначення видів порушень академічної доброчесності та реагування на них.

Семінар охоплює не тільки теоретичні а й практичні аспекти діяльності учасників освітнього процесу для забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти та створення сприятливих умов для розвитку нетолерантного до порушень академічної доброчесності середовища.

Зміст програми складається із чотирьох взаємопов'язаних питань, що розкривають законодавчі вимоги забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти, притягнення до відповідальності та процедур реагування на порушення.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми становить 3 години. З них 90 хвилин – лекції; 60 хвилин – практичні заняття, 30 хвилин – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин			Усього (хв)
	Лекції	Практичні заняття	Контрольні заходи	
1. Академічна доброчесність у педагогічній та викладацькій діяльності.	10			10
2. Система забезпечення академічної доброчесності.	30	20		50
3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	25	20		45
4. Процедури реагування на порушення академічної доброчесності.	25	20		45
Підсумкові заходи			30	30
Разом	90	60	30	180 (3 год)

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Питання 1. Академічна доброчесність у педагогічній та викладацькій діяльності.

Перелік нормативно-правових актів, що регулюють порядок та умови забезпечення академічної доброчесності в закладах освіти. Та особливості їх тлумачення та застосування. Основні терміни, які визначають особливості діяльності у сфері академічної доброчесності. Перелік принципів та цінностей академічної доброчесності. Правила академічної доброчесності та особливості дотримання академічної доброчесності у різних видах освітньої та наукової діяльності, а також права та обов'язки учасників освітнього процесу у сфері її забезпечення.

Питання 2. Система забезпечення академічної доброчесності.

Складові системи академічної доброчесності: внутрішня політика щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності; вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності; заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності; порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів/уповноважених осіб; процедура розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності. Зобов'язання закладів освіти, педагогічних працівників, зобов'язання інших учасників освітнього процесу.

Питання 3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Поняття академічної відповідальності та її ознаки. Види та ознаки порушення академічної доброчесності. Заходи реагування на порушення академічної доброчесності. Санкції, які застосовуються за порушення академічної доброчесності до учасників освітнього процесу.

Питання 4. Процедури реагування на порушення академічної доброчесності.

Порядок розгляду заяв про порушення академічної доброчесності. Особливості реагування на порушення академічної доброчесності здобувачами освіти, а також іншими учасниками освітнього процесу. Особливості притягнення до академічної відповідальності керівників ЗЗСО.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Моделювання: розробка частини Положення «Про академічну доброчесність закладу освіти»
2. Аналіз практичного кейсу: порядок дій у разі отримання заяви про порушення академічної доброчесності.
3. Вправа: оцінка наявності ознак порушень академічної доброчесності в діянні особи та визначення виду порушення.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нормативно-правові документи

1. Про академічну доброчесність : Закон України від 18 груд. 2025 р. № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#n6> (дата звернення: 22.04.2026).
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 груд. 2016 р. № 988-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934> (дата звернення: 25.04.2026).
3. Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 27 груд. 2019 р. № 1133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1343-2025-%D0%BF> (дата звернення: 24.04.2026).
4. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 22.04.2026).
5. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січ. 2020 р. № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 18.06.2026).
6. Про дошкільну освіту : Закон України від 06 черв. 2024 р. № 3799-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення: 18.04.2026).
7. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 18.04.2026).
8. Про професійну освіту : Закон України від 21 серп. 2025 р. № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 10.07.2026).
9. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 лист. 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 20.04.2026).
10. Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів : постанова Кабінету Міністрів України від 17 лист. 2021 р. № 1197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-п#Text> (дата звернення: 24.06.2026).
11. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : постанова Кабінету Міністрів України від 12 січ. 2022 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-п#Text> (дата звернення: 24.06.2026).
12. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства економіки України від 17 верес. 2021

р. № 568-21.

URL:

[https://mon.gov.ua/static-](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf)

[objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf)

[zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf) (дата звернення: 10.04.2026).

2. Основна література

1. Роз'яснення щодо змін у прийнятті та розгляді Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагиату, фабрикації, фальсифікації у зв'язку із прийняттям та набранням чинності Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 р.: Додаток 9 до протоколу №3(94) від 17.02.2026. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2026/02/Додаток-9-до-протоколу-№-3-94-від-17.02.2026.pdf>
2. Лунячек В. Е. Вчитель як суб'єкт оцінювання здобувачів базової середньої освіти відповідно до державного стандарту. *Теорія та методика навчання та виховання* : зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2024. Вип. 57. С. 108–118. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2024.57.09>.
3. Лунячек В. Е. Оцінювання результатів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в умовах диверсифікації освітніх послуг. *Нова педагогічна думка*. Рівне : РОІППО, 2023. № 1 (113). С. 9–17. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-113-1-9-17>.
4. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 30 листоп. 2020 р. № 1480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20> (дата звернення: 25.03.2026).
5. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти («Абетка для директора») / М. В. Бобровський, С. І. Горбачов, О. О. Заплотинська, О. О. Ліннік ; Держ. служба якості освіти України. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : ДСЯО, 2021. 350 с. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf (дата звернення: 15.04.2026).
6. Національне агентство із забезпечення якості освіти: офіційний сайт: URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>

3. Додаткова література

1. Аналітичні огляди якості шкільної освіти в Україні (2019–2023). *EdCamp Reports*. URL: <https://edcamp.ua> (дата звернення: 10.04.2026).
2. Компетентнісний вимір професійного розвитку працівників освіти в сфері інтелектуальної власності : монографія / В. Е. Лунячек, Н. П. Рубан, А. М. Бровдій та ін. ; за заг. ред. В. Е. Лунячека. Харків : Оберіг, 2020. 368 с.
3. Кухаренко В. М. Державна політика забезпечення якості освіти: сучасні виклики. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. №

6. URL: <https://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2191> (дата звернення: 15.04.2026).
4. Лунячек В. Е. Кадровий потенціал органів управління освітою об'єднаних територіальних громад: проблеми та напрями розвитку. *Нова педагогічна думка*. Рівне : РОІППО, 2025. № 4 (104). [Сторінки не вказано].
5. Лунячек В. Е., Ігнатенко Л. Ю. Оцінювання навчальних досягнень учнів у закладах загальної середньої освіти США і Канади. *Нова педагогічна думка*. Рівне : РОІППО, 2024. № 1 (117). С. 3–11.
6. Luniachek Vadym, Varenko Tetyana. Gadgets and Messenger Applications as an Instrument for Secondary School Administration. *Education Research International*. 2021. Vol. 2021. Art. ID 5519942. 7 p. DOI: <https://doi.org/10.1155/2021/5519942>

Примітка. Посилання на авторів програми є обов'язковим згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права».